

Pöytäkirja

1.2.2023

VN/26268/2022
VN/26268/2022-MMM-19

Vesihuoltolakia valmistelevan työryhmän 4. kokouksen pöytäkirja

Aika	Keskiviikko 1.2.2023 klo 9:00-11:18
Paikka	Hybridikokous, Mariankatu 9, nh. Tienhaara ja Teams-kokous
Läsnä	<p>Työryhmä</p> <p>Olli-Matti Verta, maa- ja metsätalousministeriö, työryhmän puheenjohtaja</p> <p>Johanna Kallio, maa- ja metsätalousministeriö</p> <p>Eija Isomäki, maa- ja metsätalousministeriö</p> <p>Elina Nyholm, oikeusministeriö</p> <p>Mervi Kuittinen, valtiovarainministeriö</p> <p>Jussi Lammassaari, valtiovarainministeriö</p> <p>Jarkko Rapala, sosiaali- ja terveysministeriö</p> <p>Riikka Ristinen, työ- ja elinkeinoministeriö</p> <p>Ari Kangas, ympäristöministeriö</p> <p>Helena Tuorila, Kilpailu- ja kuluttajavirasto</p> <p>Antti Saastamoinen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto</p> <p>Paavo Taipale, Suomen Kuntaliitto</p> <p>Tuulia Innala, Suomen Kuntaliitto</p> <p>Nina Pimiä, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry</p> <p>Vesa Arvonen, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry</p> <p>Anneli Tiainen, Vesilaitosyhdistys</p> <p>Osmo Seppälä, Vesilaitosyhdistys</p> <p>Jyrki Lammila, Etelä-Savon ELY-keskus</p> <p>Maria Åkerman, Etelä-Savon ELY-keskus</p> <p>Katriina Keskitalo, ELY-keskus (Kaakkois-Suomi)</p> <p>Katri Saukkonen, Huoltovarmuuskeskus</p> <p>Sihteeristö</p> <p>Thomas Aspholm, maa- ja metsätalousministeriö</p> <p>Vuokko Laukka, Suomen ympäristökeskus</p> <p>Aki Huttunen, Etelä-Savon ELY-keskus, sihteeri</p>
Poissa	<p>Jari Salila, oikeusministeriö</p> <p>Antti Parjanne, maa- ja metsätalousministeriö</p> <p>Mika Ristimäki, ympäristöministeriö</p> <p>Helena Korpinen, sosiaali- ja terveysministeriö</p> <p>Elina Kuusisto, ELY-keskus</p> <p>Jyrki Laitinen, Suomen ympäristökeskus</p> <p>Sanna Laakso, Etelä-Savon ELY-keskus</p>

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Hallituskatu 3 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.mmm@gov.fi

1 Kokouksen avaus ja 2. kokouksen (18.1.) pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:00.

Sovittiin, että Vesi on meidän -keskustelun muistiota korjataan saapuneiden kommenttien perusteella.

2 Alueellinen yhteistyö ja rakennemuutos, suunnittelujärjestelmä, talous ja julkisuusvalvonta

Johanna Kallio alusti lähetekeskustelua kertomalla kokouksessa linjattavista asioista. Keskustelua käydään neljästä asiakokonaisuudesta, jotka ovat alueellinen yhteistyö ja rakennemuutos, suunnittelujärjestelmä, talous ja julkisuusvalvonta sekä valvonta.

3 Lähetekeskustelu

Puheenjohtaja avasi keskustelun alueellisesta yhteistyöstä ja rakennemuutoksesta. Toimeksiannon perusteella tulisi säätää laissa, että kunta osoittaa riittävät resurssit tehtävien hoitamiseksi tai vaihtoehtoisesti hoitaa tehtävät yhdessä muiden kuntien kanssa.

Keskusteltiin riittävien resurssien määrittelystä. Useassa puheenvuorossa tuotiin esille, että riittävien resurssien käsite tulisi määritellä tarkemmin. Työryhmässä nostettiin usealta taholta esille, että kunnille säädettyjen tehtävien hoitamisessa suuri ongelma on se, ettei kunnissa useinkaan ole nimettynä henkilöä, joka vastaa vesihuollosta. Nykyisellään kunnissa ei aina ole tietoa, kelle vesihuollon tehtävät kuuluvat, tai niitä hoidetaan osana muita tehtäviä. Riittävien resurssien kirjaaminen lakiin nähtiin hankalasti muotoiltavana asiana. Hallinnollisten rakenteiden osalta keskustelussa esitettiin, että kunnallisen itsehallinnon vuoksi tarkoituksenmukaista olisi, että kunta itse määrittelee hallintonsa ja vesihuollon valvonnan rakenteet, eikä tästä erikseen säädettäisi laissa.

Työryhmässä keskusteltiin myös vesihuoltolaitosten resurssinonesta. Laitoksilla on tällä hetkellä resurssivajetta muun muassa osaamisen suhteen, ja tämä nähtiin yleisesti ongelmana. Myös vesihuoltolaitosten resurssit tulisi turvata. Keskustelussa esitettiin, että rakennemuutoksen edistämiseksi lakiin tulisi esittää tukea laitosten yhdistämiselle.

Siirryttiin keskusteluun suunnittelujärjestelmästä. Yleissuunnitteluun liittyen työryhmän näkemys oli, ettei sitä tulisi säätää pakolliseksi. Keskustelussa todettiin, että maakuntaliittojen olisi aiheellista olla yleissuunnittelussa mukana, koska yleissuunnitelmien perusteella voidaan tarvittaessa tehdä varauksia maakuntakaavoihin. Useassa puheenvuorossa kiinnitettiin myös huomiota siihen, ettei tulisi luoda päällekkäistä suunnittelua, ja valmistelussa tulisi arvioida eri suunnitelmien väliset suhteet.

Keskusteltiin kuntien vesihuoltosuunnitelmista. Työryhmässä tuotiin esille yhdyskuntajätevesidirektiivissä ehdotettu yhdyskuntajätevesien hallintasuunnitelma, jolla on yhtymäpintaa kuntien vesihuoltosuunnitelmiin. Tämä tulisi huomioida valmistelussa. Lisäksi työryhmässä nousi esille vaihtoehto, jonka mukaisesti suunnitelmien laatua tulisi ohjeistuksin pyrkiä yhdenmukaistamaan. Työryhmässä keskusteltiin myös kuntien vesihuoltosuunnitelmien sisällöstä, johon liittyen yhtenä näkemyksenä nousi esille, ettei suunnitelmassa olisi tarvetta yksityiskohtaisesti kuvata kunnan omistajapolitiikan sisältöä.

Siirryttiin keskusteluun omaisuudenhallintasuunnitelmista. Työryhmän yleisenä näkemyksenä omaisuudenhallinnan suunnittelu nähtiin kannatettavana. Keskustelussa todettiin, että omaisuudenhallintasuunnitelmalla hallittaisiin vesihuoltolaitosten resursseja. Työryhmässä keskusteltiin myös sääntelyn porrastuksesta ja todettiin, että tätä on syytä erikseen harkita. Pienillä vesihuoltolaitoksilla voi olla omaisuudenhallinnassa suuremmat ongelmat, mutta lisävelvoitteet voivat olla hankalia toteuttaa. Työryhmässä esitettiin myös, että omaisuudenhallintasuunnitelman sisältövaatimuksia voitaisiin arvioida kokoluokittain.

Siirryttiin keskusteluun häiriötilannesuunnitelmista. Keskustelussa esitettiin, että valmistelussa tulisi varmistaa se, ettei syntyisi päällekkäistä sääntelyä terveydensuojelulain mukaisten riskienhallintasuunnitelmien kautta. Todettiin, että lainvalmistelussa tulisi selventää terveydensuojelulain ja vesihuoltolain mukaisten varautumissuunnitelmien suhde. Keskustelussa esitettiin, että vesihuoltolaitokselle kuuluvien tehtävien tulisi olla säädetty vesihuoltolaissa.

Johanna Kallio alusti työryhmän keskustelua aiheesta talous ja julkisuusvalvonta. Nykytilanteen ongelmina ovat muun muassa kustannusvastaavuuden riittämätön toteutuminen, omistajatuloutuksen suuruuteen ja läpinäkyvyyteen liittyvät ongelmat.

Työryhmässä siirryttiin keskusteluun taloudesta ja julkisuusvalvonnasta. Vesihuoltolaitosten perusmaksun pakollisuus nähtiin yleisesti tärkeänä, mutta vähimmäistason määrittelyä laissa ei nähty tarkoituksenmukaisena. Omistaja-

tuloutuksen kohtuullisuuden määrittely nähtiin työryhmässä haastavaksi, ja työryhmässä esitettiin esimerkkinä vesi- huoltolaitoksen tulosta laskennan pohjana silloin, kun myös saneeraukseen on riittävästi panostettu. Julkisuusvalvontaan liittyen työryhmässä ei syntynyt keskustelua.

Siirryttiin keskusteluun vesihuoltolain valvonnasta. Lainvalmistelun eräänä tavoitteena on määritellä vesihuoltolain valvontatoimivalta säännöskohtaisesti. Työryhmässä ei nähty uusia valvontaviranomaisia tarpeellisina. Nykyisten valvontaviranomaisten toimivallan tarkastelu nähtiin kuitenkin yleisesti tarpeelliseksi. Esimerkiksi tarkastustoimivallan nähtiin olevan nykyisessä vesihuoltolaissa puutteellinen. Lisäksi keskustelussa esitettiin, että kuntien ympäristönsuojeluviranomaisissa vapautuksien hulevesiverkostoon liittymisestä ei ole katsottu sisältävän ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvaa harkintaa. Viranomaisvalvonnan maksullisuuden tarpeellisuuden ja mahdollisuuden arviointi nähtiin työryhmässä tarpeellisena. Keskustelussa nostettiin esille myös se, että jokaisen pykälän osalta valvontavastuuta ei voida osoittaa yhdelle viranomaiselle. Lisäksi keskustelussa todettiin, että liittymisvelvollisuudesta vapautuksista on olemassa erilaista tulkintakäytäntöä.

4 Viestintä

Ei noussut esille käsiteltäviä asioita.

5 Muut esille tulevat asiat

Esitettiin kysymys seuraavien työryhmän kokousten sisällöstä. Puheenjohtaja vastasi, että seuraavassa kokouksessa tavoitteena on käydä läpi sihteeristön valmistelemia pykäläluonnoksia. Pykäläluonnoksissa on tarkoitus edetä kronologisesti, ja seuraavaan kokoukseen pyritään saamaan mukaan pykälät 1-8.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on tehnyt selvitystä vesihuollon hinnoista. Sovittiin, että myöhemmässä työryhmän kokouksessa kuullaan selvityksen alustavista tuloksista. Ajankohdasta sovitaan myöhemmin.

6 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:18.

Liitteet
Jakelu Työryhmä

Tiedoksi